

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4
Guidelines for Development Academic Cooperation Networks
of Schools under Ubon Ratchathani Primary Educational
Service Area Office 4

ศศิวรรณ ธาณีพูน¹ วสันต์ชัย กากแก้ว² และ ประภาพร บุญปลอด³
Sasiwan Thaneepoon¹, Vasanchai Kakkeaw², and Prapaporn Boonplod³

Received : April 19, 2023; Revised : June 18, 2023; Accepted : June 18, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และสังเคราะห์องค์ประกอบ และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน จากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 165 คน และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน จัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบโดยการเรียงตามค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบ ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยการร่างแนวทางโดยผู้วิจัย สัมภาษณ์

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ; Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Thailand ; e-mail : 64054010107@srru.ac.th

^{2,3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Education, Surindra Rajabhat University, Thailand

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ประกอบด้วย เครือข่ายความร่วมมือมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 2) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 3) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และ 4) การมีส่วนร่วม และงานวิชาการมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา รวมทั้งหมด 9 องค์ประกอบ โดยรวมทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เครือข่ายความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้แนวทางจำนวน 38 แนวทาง ซึ่งพบว่า โดยรวมทั้งหมดมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ (Keywords) : แนวทางการพัฒนา, เครือข่ายความร่วมมือ, งานวิชาการ

Abstract

The purposes of this study were: 1) To study the academic cooperation networks components of schools under the office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4. 2) To study the current conditions of the academic cooperation network of schools under the office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4. 3) To study the guidelines for the development of academic cooperation networks of schools under the Office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4. The research was conducted in 3 phases: Phase 1: Study of components by studying 4 concepts, theories, and synthesis of components and evaluating the suitability of components by 5 experts. Phase 2: Study of current conditions by creating a questionnaire with a 5-level estimation scale, then using the generated questionnaire to collect data from a sample of 165 people and analyze

the current conditions, then prioritize each aspect by sorting according to the mean of each aspect. Phase 3: study the development guidelines by drafting the guidelines by the researchers and interviewing 5 experts, then improve the guidelines for the development of academic cooperation networks and evaluating the suitability and feasibility of the guidelines by 5 experts.

The results showed that 1) The academic cooperation network components of schools under the office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4 consisted of 4 components of the cooperation network: 1) having common objectives or goals. 2) joint activities. 3) exchange interaction and 4) participation. And the scope of academic work has 5 components, 1) educational curriculum development. 2) the aspect of development of learning process. 3) educational measurement and evaluation. 4) research to improve the quality of education and 5) educational supervision. A total of 9 components. overall, all components were appropriate at the highest level. 2) The current conditions of the academic cooperation network of schools under the office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4 overall was at a high level. The overall cooperation network was at a high level and the overall academic scope was at a high level. 3) The guidelines for the development of academic cooperation networks of schools under the office of Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area 4 consisted components 38 sub-guides. It was found in total, The overall suitability and feasibility were at the highest level.

Keywords : Development Guidelines, Cooperation Network, Academic Framework

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5) การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังนี้ 1) ยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการ

ตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วม 3) การกระจายอำนาจ 4) ความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 1) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องและต้องพัฒนาให้คุณภาพสูงยิ่งขึ้นจึงจะเกิดผลต่อผู้เรียน สิ่งสำคัญคือการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐานทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอน การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ และการกระจายอำนาจสู่ระดับโรงเรียน ให้โรงเรียนสามารถจัดการตนเองได้ โดยส่งเสริมให้มีการตั้งกลุ่มย่อยในการสร้างเป็นเครือข่าย และร่วมมือในการทำงานร่วมกันตั้งแต่ระดับโรงเรียน ระดับเขต ระดับกลุ่มเขต และระดับภาค ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาและพัฒนาเครือข่ายในระดับสูงขึ้น (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2547 : 1-3) งานหลักของสถานศึกษาซึ่งไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนรัฐบาลหรือโรงเรียนเอกชน คือ งานด้านวิชาการ เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันปรากฏว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ทำให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเป็น (สุนัย วงศ์สุวคันธ, 2555)

ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 ได้กำหนดเป้าประสงค์ข้อ 7 ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงได้กำหนดให้มีกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 จำนวน 12 กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพ ยังขาดความร่วมมือทางวิชาการ ขาดการประสานงานภายในเครือข่ายที่ดีทำให้ข้อมูลสื่อสารคลาดเคลื่อน และยังไม่มีความร่วมมือทางวิชาการที่ชัดเจน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4, 2565) สอดคล้องกับทัศนะของ พรชัย ทองเจือ (2550 : 143) ที่ว่าปัญหาและอุปสรรคในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในการพัฒนาการเรียนการสอน คือ การขาดความตระหนักและขาดการประสานงานที่ดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนัย วงศ์สุวคันธ (2555 : 78) ได้กล่าวว่า ปัญหาการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการต้องร่วมมือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา รองลงมาคือการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุปถัมภ์ 4 เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และการร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือจากนักวิชาการทั้งหมด 15 คน และสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือโดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป หรือร้อยละ 40.00 ขึ้นไป จะได้องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทั้งหมด 4 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 2) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 3) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และ 4) การมีส่วนร่วม

2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับงานวิชาการจากนักวิชาการทั้งหมด 12 คน และสังเคราะห์องค์ประกอบของงานวิชาการโดยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณางานวิชาการที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป หรือร้อยละ 50 ขึ้นไป จะได้องค์ประกอบของงานวิชาการทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

1. ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 คือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

3. วิเคราะห์ความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยใช้สถิติพื้นฐานคือค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560:121)

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. ผู้ให้ข้อมูล

1.1 ประชากร คือ ประธานกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษา และคณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 จำนวน 289 คน จากจำนวน 12 กลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพ โดยจำแนกเป็นประธานกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาจำนวน 12 คน และคณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาจำนวน 277 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประธานกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษา และคณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากรทั้งหมด 289 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 165 คน กำหนดสัดส่วนโดยการเทียบบัญญัติไตรยางค์ จะได้ประธานกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาจำนวน 7 คน และคณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาจำนวน 158 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุบลราชธานี เขต 4 พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.84

3. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121)

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 มาจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบโดยการเรียงตามค่าเฉลี่ย โดยผู้วิจัยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบ องค์ประกอบใดมีค่าเฉลี่ยน้อยจะมีความสำคัญมากกว่า ก็จะนำมาเรียงเป็นลำดับแรกและรองลงไปตามลำดับ

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

ขั้นตอนที่ 1 ร่างแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยผู้วิจัย

1. ร่างแนวทางตามลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบโดยการเรียงตามค่าเฉลี่ยจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดไปสูงสุดของแต่ละองค์ประกอบ และพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของ แต่ละองค์ประกอบมาร่างแนวทาง

ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เกี่ยวกับแนวทางเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการสรุปประเด็นและนำเสนอโดยการสังเคราะห์ความถี่ของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในแต่ละองค์ประกอบ โดยผู้วิจัยนำข้อที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปมาสรุปเพื่อเป็นการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

ขั้นตอนที่ 3 ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. พิจารณาจากการสังเคราะห์ความถี่ของการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในแต่ละองค์ประกอบ โดยการนำข้อที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มาสรุปเพื่อเป็นการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด (2560 : 121)

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่เกี่ยวกับเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และสังเคราะห์องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ได้องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ คือ เครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 2) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 3) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และ 4) การมีส่วนร่วม และงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา

2. ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า องค์ประกอบโดยรวมทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบเครือข่ายความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วม การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และเมื่อพิจารณาองค์ประกอบงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการ การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศการศึกษา แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4

องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เครือข่ายความร่วมมือ			
1. การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน	4.80	0.40	มากที่สุด
2. การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน	4.40	0.80	มาก
3. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน	4.20	0.75	มาก
4. การมีส่วนร่วม	4.60	0.49	มากที่สุด
รวมเครือข่ายความร่วมมือ	4.50	0.67	มากที่สุด
งานวิชาการ			
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.80	0.40	มากที่สุด
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.80	0.40	มากที่สุด
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (ต่อ)

องค์ประกอบของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด
รวมงานวิชาการ	4.72	0.45	มากที่สุด
โดยรวมทุกองค์ประกอบ	4.62	0.57	มากที่สุด

ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก เครือข่ายความร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดคือ การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วม การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนและงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ
ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ	สภาพปัจจุบัน		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เครือข่ายความร่วมมือ			
1. การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน	4.51	0.62	มากที่สุด
2. การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน	4.43	0.63	มาก
3. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน	4.36	0.66	มาก
4. การมีส่วนร่วม	4.46	0.65	มาก
รวมเครือข่ายความร่วมมือ	4.45	0.65	มาก
งานวิชาการ			
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.36	0.66	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.47	0.65	มาก
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา	4.45	0.64	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.30	0.67	มาก
5. การนิเทศการศึกษา	4.39	0.65	มาก
รวมงานวิชาการ	4.39	0.66	มาก
รวมทั้งหมด	4.42	0.65	มาก

2. ผลการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 มาจัดลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบโดยการเรียงตามค่าเฉลี่ยของแต่ละองค์ประกอบ เรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดไปสูงสุดของเครือข่ายความร่วมมือ คือ 1) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน 2) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วม และ 4) การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน และเรียงตามลำดับจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดไปสูงสุดของงานวิชาการ คือ 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การนิเทศการศึกษา 4) การวัดและประเมินผลการศึกษา และ 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

1. เครือข่ายความร่วมมือ

1.1 การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน พบว่า เครือข่ายควรมีการจัดประชุม แลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ เปิดเผยข้อมูล และมีการประสานงานในรูปแบบที่หลากหลาย และเครือข่ายมีการ
สะท้อนผลความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยรวมของเครือข่าย โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ในกิจกรรม Open class ในระดับเครือข่าย

1.2 การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน พบว่า เครือข่ายควรมีการแต่งตั้งมอบหมายงานให้
ชัดเจน ควรมีการดำเนินงานตามรูปแบบ PDCA การอบรม สัมมนา และการศึกษาดูงาน และ
สมาชิกในเครือข่ายควรร่วมกันสรุปผล สะท้อนผลและหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกันต่อไป

1.3 การมีส่วนร่วม พบว่า สมาชิกในเครือข่ายควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ปัญหา
วางแผน ทำงานเป็นทีม และควรมีการประเมินผลของการปฏิบัติงานของเครือข่าย

1.4 การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน พบว่า สมาชิกในเครือข่ายควรมีการ
กำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกันให้ตรงตามกิจกรรมที่จะปฏิบัติร่วมกัน มีการประชุมวาง
แผนการทำงานและร่วมกันกำหนดบทบาทภารกิจให้กับสมาชิกในเครือข่ายให้ชัดเจน

2. งานวิชาการ

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า เครือข่ายควรส่งเสริมให้สถานศึกษา
มีการทำวิจัยและประสานกับสถานศึกษาอื่น ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา มีการสะท้อนปัญหาหลังจากการจัดการเรียนการสอนแล้วจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการ
จัดการเรียนการสอน และควรมีการเผยแพร่ภายนอกเครือข่ายหรือเผยแพร่ในองค์กรอื่น ๆ

2.2 การพัฒนาหลักสูตร พบว่า ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผน มีการแต่งตั้ง
คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้สถานศึกษาประเมินผลสะท้อนผลการประเมินเพื่อการ
ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

2.3 การนิเทศการศึกษา พบว่า เครือข่ายควรกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ ปฏิทินการ
นิเทศให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้รับรู้โดยทั่วกัน เครือข่ายควรมีการนิเทศหลากหลายรูปแบบ
เช่นนิเทศเป็นคณะ นิเทศรายบุคคล นิเทศแบบออนไลน์ และสะท้อนผลการนิเทศเพื่อการปรับปรุง
พัฒนาร่วมกัน

2.4 การวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า เครื่องข่ายควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการตรวจสอบเครื่องมือการวัดผลและประเมินผล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและตามสภาพจริงโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเครื่องข่ายควรส่งเสริมให้ครูมีการนำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า เครื่องข่ายควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิดแก้ไขปัญหา และเครื่องข่ายควรมีการประเมินผลและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการพัฒนาเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยรวมทั้งหมด มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีทั้งหมด 9 องค์ประกอบ คือ เครื่องข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน 2) การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน 3) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน และ 4) การมีส่วนร่วมและงานวิชาการ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดและประเมินผลการศึกษา 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 5) การนิเทศการศึกษา รวมทั้งหมด 9 ด้าน ซึ่งพบว่าองค์ประกอบของเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จะสอดคล้องกับ จิระศักดิ์ สร้อยคำ (2561 : 284 - 287) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัจจัยเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของเครื่องข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ 2) การมีส่วนร่วมเครือข่ายมีส่วนร่วมคิด 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการติดต่อ 4) โครงสร้างการบริหาร 5) การระดมทรัพยากรมีการใช้ทรัพยากร และปัจจัยเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านที่มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ /เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ที่กำหนดทำให้เกิดผลในทางวิชาการร่วมกันให้มีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในเครือข่ายและขอบเขตความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาเนื่องจากเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การนิเทศการศึกษา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การวัดผลประเมินผล และ 6) สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

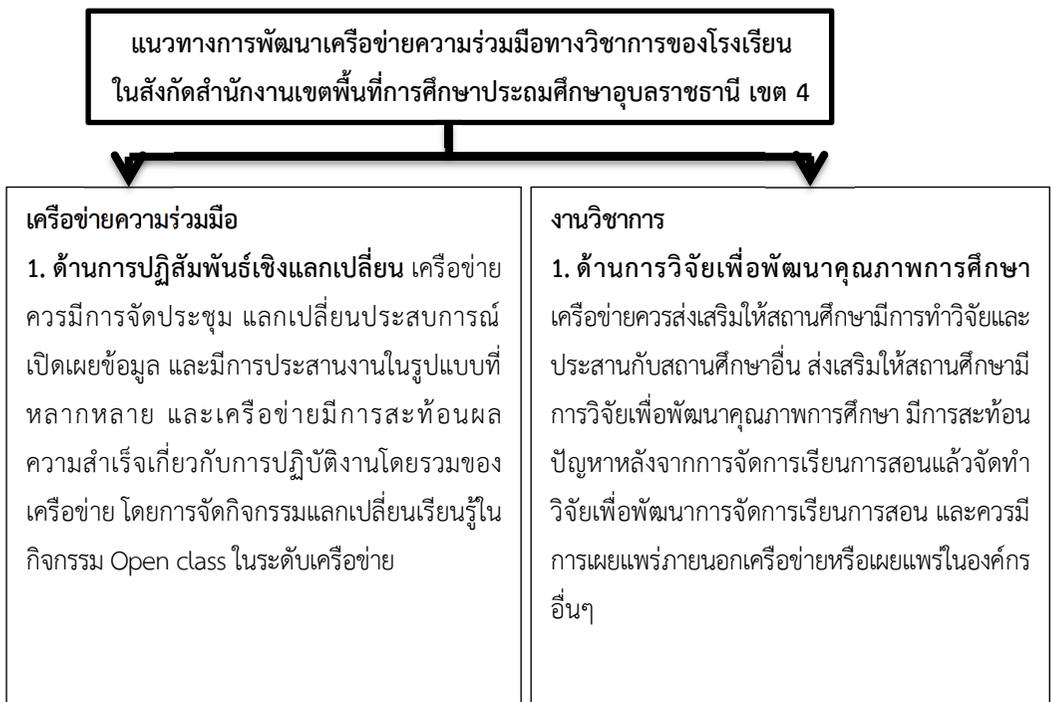
2. สภาพปัจจุบันของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก พบว่า เครือข่ายความร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นเรียงจากองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดคือ การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วม การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน และการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน งานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงจากองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดคือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่ำสุด สอดคล้องกับ วาลิกา อัครนิตย์ (2562 : 351) ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่าสภาพปัจจุบันการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การประสานงานของเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน และการติดตามประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดสมาชิกเครือข่าย

3. แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีแนวทางย่อยจำนวน 38 แนวทางย่อย ซึ่งพบว่าแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4 โดยรวมทั้งหมด มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เอกจิรภัทร มหาวงค์ (2558 : 181 - 186)

ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง พบว่า แนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 หลักการของเครือข่าย องค์ประกอบที่ 2 ลักษณะเครือข่าย องค์ประกอบที่ 3 คณะกรรมการบริหารเครือข่าย องค์ประกอบที่ 4 ขอบข่ายความร่วมมือทางวิชาการ และองค์ประกอบที่ 5 กระบวนการบริหารเครือข่าย และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูงไปใช้มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ปรากฏดังรายละเอียดและความเชื่อมโยงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

**แนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4**

เครือข่ายความร่วมมือ

2. ด้านการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เครือข่ายควรมีการแต่งตั้งมอบหมายงานให้ชัดเจน ควรมีการดำเนินงานตามรูปแบบ PDCA การอบรม สัมมนา และการศึกษาดูงาน และสมาชิกในเครือข่ายควรร่วมกันสรุปผล สะท้อนผลและหาแนวทางในการพัฒนาพร้อมกันต่อไป

3. ด้านการมีส่วนร่วม สมาชิกในเครือข่ายควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แก้ปัญหา วางแผน ทำงานเป็นทีม และควรมีการประเมินผลของการปฏิบัติงานของเครือข่าย

4. ด้านการมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน สมาชิกในเครือข่ายควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ให้ตรงตามกิจกรรมที่จะปฏิบัติร่วมกัน มีการประชุมวางแผนการทำงานและร่วมกันกำหนดบทบาทภารกิจให้กับสมาชิกในเครือข่ายให้ชัดเจน

งานวิชาการ

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการวางแผน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร จัดทำโครงสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และส่งเสริมให้สถานศึกษาประเมินผลสะท้อนผลการประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

3. ด้านการนิเทศการศึกษา เครือข่ายควรกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ ปฏิทินการนิเทศให้ชัดเจน และประชาสัมพันธ์ให้รับรู้ โดยทั่วกัน เครือข่ายควรมีการนิเทศหลากหลายรูปแบบ เช่น นิเทศเป็นคณะ นิเทศรายบุคคล นิเทศแบบออนไลน์ และสะท้อนผลการนิเทศเพื่อการปรับปรุงพัฒนาพร้อมกัน

4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา เครือข่ายควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ มีการตรวจสอบ เครื่องมือการวัดผลและประเมินผล มีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายและตามสภาพจริงโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และเครือข่ายควรส่งเสริมให้ครูมีการนำผลการวัดผลและประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เครือข่ายควรมีการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ ความสนใจของผู้เรียนโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ควรจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิดแก้ไขปัญหา และเครือข่ายควรมีการประเมินผลและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้เพื่อการปรับปรุงพัฒนาและขยายผลอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 1 แสดงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะท้อนให้เห็นสิ่งที่ควรส่งเสริมคือ เครือข่ายควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการทำวิจัยกับสถานศึกษาอื่น โดยมีผู้เชี่ยวชาญในการให้ความรู้ในการทำวิจัย เครือข่ายควรส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เครือข่ายควรส่งเสริมให้ครูมีการสะท้อนปัญหาหลังจากการจัดการเรียนการสอน แล้วจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และเครือข่ายควรส่งเสริมการนำผลงานวิจัยของทั้งภายในสถานศึกษา และภายในเครือข่าย ไปเผยแพร่ภายนอกเครือข่ายหรือเผยแพร่ในองค์กรอื่นๆ เพื่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาแก้ไขปัญหาที่มาจากสภาพจริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อจะได้รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายที่จะนำไปพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิระศักดิ์ สร้อยคำ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พรชัย ทองเจือ. (2550). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับโรงเรียนในการเปลี่ยนผ่านด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสิกา อัครนิตย์. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. (2565). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565. อุบลราชธานี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการบริหารจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุนัย วงศ์สุวรรณ. (2555). “การพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.” วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- หน่วยศึกษานิเทศก์. (2547). การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระบบเครือข่ายโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- เอกจิรภัทร มหาวงศ์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารบนเขตพื้นที่สูง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.